

OBRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno Din 24.—
polletno Din 12.—
posamezna številka Din 1.—

Oficijelno glasilo „Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Splošne zveze obrtnih zadrug v Mariboru“ ter
slovenskih obrtnih društev v Sloveniji.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:

Pri 1 × objavi	1/4 str.	Din p
• • •	1/4	600.—
• • •	1/2	300.—
• • •	3/4	150.—
• • •	1	75.—
• • •	1/10	37.50

VIII. letnik.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1925.

Štev. 19.

Tov. Alojziju Korsiki v spomin.

Smrt nam je vzeja najstarejšega trgovskega vrtnarja v Sloveniji, g. Alojzija Korsika, ki je preminul v 79. letu starosti dne 13. avgusta t. l. Pokojni se je rodil 14. junija 1847. v Ljubljani. Težka usoda ga je primorala, da si je moral že v nežni mladosti služiti kruh kot pastir in se boriti za svoj življenski obstanek. Že kot majhen deček, skoro še otrok, je imel izredno veselje s cvetlicami, ki mu jih je narava nudila v okolici na paši, in že tedaj je zaželel po obrtu, kjer bi se mogel vedno gibati med cvetlicami. Nudila se mu je ugodna prilika, da je v svojem štirinajstem letu prišel na grad Križ na Gorenjskem, tam se je izučil vrtnarstva. L. 1869. je čutil potrebo po tujini, ker je bil prepričan, da mu bo tam mogoče izpopolniti se v svojem poklicu. Kot nedorasel deček je odšel v razne tuje kraje. Tam se je izpopolnil v svoji stroki, si s svojo varčnostjo in skromnim življenjem prihranil toliko, da je že leta 1874. vzel na Poljanski cesti pri Šrajerju vrt v najem ter začel samostojno izvrševati vrtnarstvo. Leta 1878. je na žalost moral k vojakom za časa okupacije Bosne in Hercegovine, kar mu je pri obrtu mnogo škodovalo. Ko se je vrnil, si je z železno voljo ter večšo roko skoro opomogel do boljšega stanja. Kmalu mu je postajal vrt premajhen in zaželel si je lastne zemlje, da bi se otresel neprijetnosti, ki jih ima vsak obrtnik v tuji hiši. Leta 1884. si je kupil svet na Vrtači ter si uredil krasno vrtnarijo, ki je danes v čast in ponos vsem vrtnarjem. Leta 1886. je odprl prvo

pravo vrtnarsko semensko trgovino in cvetličarno, a leta 1902. si je zgradil poleg vrtnarije dve palači na Bleiweisovi cesti.

Pa tudi na organizacijskem polju je pokojnik pridno deloval. Leta 1887. je skušal ustanoviti vrtnarsko zadrugo, ker pa je bila ledina pretrda, mu to ni uspelo. Tudi pozneje je še skušal doseči svoj namen, žal, tudi to pot zaman. Ko je dorasla mlajša generacija, so se razmere izpremenile v toliko, da se je pod vodstvom njegovega sina, pokojnega Viktorja Korsike, leta 1922. posrečila organizacija vrtnarske zadruge, kateri je stal pokojnik ves čas s pomočjo ob strani. Vzpodbujal je vedno k delu ter pomagal z nasveti. Vedno so se njegovi mlajši prijatelji obračali nanj, da je z večšo roko in s svojim vplivom vodil ladjo zadruge. Leta 1924. je pokojni Korsika obhajal 50letnico svojega samostojnega poklica. V spomin na to je določil ustanovo za vrtnarske vajence v znesku 37.500 Din, s čimer si je za vedno postavil časten in nevenljiv spomenik.

Zadruga trgovskih vrtnarjev v Ljubljani mu je ob proslavi 50letnice samostojnosti priredila častni banket dne 23. marca 1925. ter ga imenovala za častnega člana. Ob tej priliki mu je izročila krasno diplomu za zasluge na vrtnarskem polju. Marsikaj bi bil še storil, da ga ni prehitela smrt ter mu pretrgala nit življenja. Pokojnika bomo težko pogrešali, kajti z njim je legel v grob eden najstarejših borcev za vrtnarske pravice. Slava njegovemu spominu!

J. Šimenc.

Dr. Fran Windischer:

Prireditve združnih informacijskih tečajev v Ljubljani in Mariboru.

V Sloveniji je organizacija obrtnikov in trgovcev dobro razvita. Organizacija trgovcev in obrtnikov je dvojne vrste. V obeh teh stanovih imamo organizacijo,

ki je obvezna in temelji na določenih obrtnega reda, ter organizacijo, ki je prostovoljna in sloni na predpisih društvenega zakona. Organizacija je razpredena po vsej Sloveniji in se je osobito, v kolikor je obvezna, močno razvila po prevratu. Obvezno stanovsko organizacijo obrtništva v Sloveniji predstavljajo obrtne zadruge, katerih je v ljubljanski in mariborski oblasti 215. Organizacija višje vrste je Zveza obrtnih zadrug. Zveza obrtnih zadrug za ljubljansko oblast ima svoj sedež v Ljubljani, Zveza obrtnih zadrug v mariborski

oblasti pa svoj sedež v Mariboru. Zadruga so ali mešane ali strokovne. Gostilničarskih zadrug, ki so strokovne, je 46. Gostilničarske zadruga imajo svoje zveze, in sicer je Zveza gostilničarskih zadrug za mariborsko oblast v Celju, za ljubljansko oblast v Ljubljani.

Obvezna organizacija trgovcev v Sloveniji je uvedena v trgovskih zadrugah in gremijih. Število trgovskih zadrug in gremijev znaša 33. Trgovske zadruga in gremiji so združeni v Zvezi trgovskih zadrug in gremijev s sedežem v Ljubljani.

Za dobro in redno poslovanje obrtnih in trgovskih zadrug in gremijev je predpogoj, da imajo na razpolago spretnih zadružnih funkcionarjev, odbornikov ali uradnikov. Zadruga imajo živahno poslovanje z različnimi uradnimi mesti, oblastmi in korporacijami. Člani se obračajo do njih za pojasnila v najrazličnejših upravnih in gospodarskih vprašanjih. Že leta 1910. je Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko v Ljubljani priredila tridnevni informacijski tečaj zadružnim funkcionarjem v ta namen, da jih seznanijo s postavnimi predpisi, ki so zanje najvažnejši, ter jim pokaže praktično zadružno poslovanje. V tem lepo uspelem tečaju so sodelovali gg.: dr. H. Blodig, E. Franchetti, dr. Viktor Murnik, vladni svetnik Ivan Šubic, dr. Fran Windischer, ki je vodil tečaj.

Od tistega časa se je pri nas mnogo izpremenilo v organizaciji trgovcev in obrtnikov. Število zadrug in gremijev je čvrsto poraslo. Zadruga in gremije smo združili v zveze. Število zadružnih funkcionarjev, zadružnih odbornikov in zadružnih uradnikov se je jako pomnožilo. Ustrezajoč živi praktični potrebi in utemeljenim željam organiziranega trgovstva in obrtništvu priredi *Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dne 12., 13. in 14. septembra v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani ter dne 26., 27. in 28. septembra v prostorih Narodnega doma v Mariboru zadružni informacijski tečaj*. V obeh teh tečajih bodo predavali v naslednjih predmetih: 1.) Uredba za drug in gremijev, zvez in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani; obrtne oblasti in njih pristojnost. 2.) Poslovanje obrtnih in trgovskih zadrug. 3.) Obrtno in trgovsko strokovno šolstvo. 4.) Važnejše določbe obrtnega reda. 5.) Važnejše določbe o delavskem zavarovanju in zaščiti delavcev. 6.) Pospeševanje obrta, obrtne razstave in obrtniški krediti. 7.) Vajenstvo, pomočniške in mojstrske preizkušnje. 8.) Carina in promet. 9.) Davčni in taksni predpisi.

Izven predavalnih ur bode udeležencem v Mariboru dana prilika, da vidijo uredbo in poslovanje pisarne gremija trgovcev v Mariboru, v Ljubljani pa pokaže udeležnikom ravnatelj g. Josip Reisner nprave Tehniške srednje šole.

Poostreno izterjavanje davkov.

Noben stan ni z davki tako preobložen kakor je obrtniški stan. To dokazuje dejstvo, da plačujejo n. pr. obrtniki, katere je brezpogojno prištevati med male obrtnike, na leto od 2000—3000 Din davka ali še več.

Davčno breme posebno ostrita dohodnina in davek na poslovni promet. O dohodnini je škoda izgubljati besed, ker je zahteva, da se ta davek izpremeni tako, da se lestvica izpremeni v toljko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih, prešla že med splošne zahteve, katere ne stavljajo samo gospodarski krogi,

ampak tudi politične stranke brez vsake izjeme. Tudi finančna delegacija je uvidela preobčutnost sedanje lestvice in je stavila ministrstvu izpremenjevalni predlog, a se pri tem, žalibog, ni priključila splošni zahtevi Slovenije, ampak iz fiskalnih razlogov skonstruirala nov predlog, ki zbog svoje kompliciranosti ni našel milosti pri odločujočih faktorjih.

Tudi davek na poslovni promet, ki večinoma še presega izmero dohodnine, največkrat neupravičeno tišči k tlom obrtništvu, ker se ta davek zbog nastopajoče, vedno občutnejše konkurence ne da prevaliti na konzumenta, ampak ga mora obrtnik plačevati iz svojega zaslužka, ako noče, da izgubi še tisti mali krog odjemalcev, ki se ni zatekel pod okrilje industrije. Zakonodajalec sam je uvidel, da bo obrtnik težko prenašal ta davek. Zato je zaščitil malega obrtnika, ki ne zaposluje nad dva pomočnika ali vajenca. V praksi pa se pojem malega obrtnika jako rigorozno razlaga in veže na pogoje, katere mora izpolniti k večjemu kak krpar ali oni, ki je v polni odvisnosti od kake večje firme, za katero dela. O tem je naš list že ponovno poročal in se odločno zavzel za pravice obrtništvu.

Pri takem položaju je tem bolj obžalovanja vredno, da je naša finančna delegacija smatrala za potrebno, da še bolj poostri to breme z najenergičnejšim izterjavanjem davkov.

Finančni delegat g. dr. Šavnik je naslovil na podrejene organe pred kratkim dolgo okrožnico, v kateri pravi med drugimi: «V dovoljevanju olajšav smo deloma zašli preko meje, ki se še da zagovarjati s stališča državnih potreb in gospodarske moči dotičnih cenitov. Naročam davčnim uradom, naj mi do 20. t. službenim potom predlagajo, v katerih primerih bi se olajšave brez občutnejše škode za stranko smele ukiniti ali primerno reducirati.» Posledice tega naročila se že kažejo, kajti tudi tistim obrtnikom, katerim se je do sedaj v uvaževanju njihovega gospodarskega položaja dovoljevalo odplačevanje v obrokih, se prošnje za to ugodnost zavračajo.

Drugih izvajanj okrožnice, katere so dnevnikarji občili v manj ali bolj obširnem izvlečku, nočemo ponavljati. Pač pa smatramo za potrebno posebno poudariti, da zahtevamo v interesu obrtništvu, da se odplačevanje davčnih zaostankov še na dalje dovoljuje v obrokih in ne sili obrtništvu, da bi moralo pri plačevanju svojih obveznosti iti preko svoje gospodarske moči, ker bi to za večino pomenilo izgubo samostojnosti ali pa ogromno materialno škodo, katero bi čutili leta in leta.

Ako se nam nalaga že tako občutne davke, da jih komaj zmagujemo, je samo pravično, da se nam nudi ob sedanjih težkih prilikah vsaj možnost, da jih odplačujemo brez preobčutne škode za naš gospodarski položaj.

J. Rebek:

Kaj dobimo za to!

Minulo je že enajst let, odkar je nastopila vsa Evropa in nekoliko pozneje tudi drugi deli sveta krvavi ples, katerega usodne posledice čutijo vsi, ne samo države, ki so bile na bojnih poljanah, ampak deloma tudi tiste države, ki se teh grozot niso udeležile. Da je takratna mala Srbija morala doprinesiti največ materialnih in človeških žrtev, to mora priznati ves svet. Da so pa centralne velesile, t. j. Nem-

čija in Avstro-ogrška cele štiri leta kljubovale in se branile proti tako znatni premoči, k temu je največ pripomogla armada z dobro izvežbanim, tehničnim osebjem. Da bi takrat, ob izbruhu vojne, imela Srbija vsaj za svoje potrebe zadostno število tehnično zmožno in strokovno večše državljanstvo, katero je vse-skozi požrtvovalno sodelovalo pri obrambi domovine, bi zamogla zgodovina o obrambni sili te male herojske armade še sijajnejše uspehe zabeležiti.

Da se torej obrambna sila države, osobito naše Jugoslavije drži na višku sposobnosti za vse primere, je potrebno, da skrbi država za vsestransko strokovno izobrazbo svojega meščanstva, oziroma naraščaja. Da se tak naraščaj vzgoji, v to je poklicana država, da skrbi za strokovno in tehnično šolstvo. Pa tudi to šolstvo ne zadošča vsem zahtevam, ker ni mogoče zadostno število mladih moči izvežbati, in se tudi mnogo absolventov tehničnih ali strokovnih šol ne posveti svojemu poklicu, ampak si v največ primerih preskrbi kako privatno ali državno službo, najraje seveda v kakih pisarnah. Za fizično strokovno delo je teh izšolanih strokovnjakov bore malo. Izvežbati se torej mora ta armada strokovnjakov le pri malem obrtniku kot fizična moč svoje stroke. Posebno nadarjeni in ukaželjni naraščaj si v svojem prostem času razvija svoj talent iz strokovnih knjig in pa na obrtno-nadaljevalnih šolah. Dokaz temu, naj navedem primer:

Poglejmo si najprvo naše železnice in seštejmo tiste strojevodje, ki so izšli iz obrtnih šol. Mislim, da ne pretiram, če rečem, da jih ni 5 %, vseh drugih 95 % se je izučilo in usposobilo za strojevodjo le pri malih obrtnikih. — V železniških kurilnicah imamo isto sliko, seveda mora biti tehnični vodja take kurilnice absolviran in zelo dobro strokovno izvežban inženjer, sicer ima prav težko stališče pri dobro kvalificiranem delavstvu. — Dalje si oglejmo katerikoli tehnični obrat, vsak mora imeti zaposlenega strojnika — no in tudi ti niso izšli iz strokovnih šol, ampak iz šole domače delavnice, in tako je po večini v vseh strokah obrta. Že to mora država sama uvidevati, da obrtništvo ni tukaj, osobito v Sloveniji, samo za prispevanje k državnemu fiskusu, ampak da je tukaj tudi iz državne potrebe, ako hočemo enkrat postati moderna država. Še drugi moment važnosti obrta je vpoštevati z ozirom na našo vojsko. Če mislimo na moderniziranje iste, pride v poštev naše zrakoplovstvo in, hvala Bogu, tudi naša mornarica. Ti dve panogi potrebujeta skoz in skoz strokovno dobro izvežbano moštvo. In tudi tu najdemo danes vsaj 50 % rokodelcev, ker se lajik pri teh modernih napravah nikakor ne more udeležiti, če ni prinesel že s seboj zadostnega strokovnega znanja. Predvideva se tudi moderno urejena orožarna, kar bo našo obrambno silo naredilo neodvisno od tujih in dragih dobaviteljev. Vse te neobhodno potrebne sile, ki jih država potrebuje za svoj gospodarski razvoj in vojaško silo, bo moralo državi vzgojiti zopet le obrtništvo, osobito Slovenija. — Zdaj si pa pogledajmo, kaj ima obrtništvo od te državi neobhodno potrebne sile? Da ne rečemo nič, pač pa bore malo. V mnogih primerih mu država naravnost škoduje. Če vzamemo n. pr. obrtno-nadaljevalne šole, vidimo, da ako bi avtonomne občine ne prevzele same teh žrtev ter ako bi jih strokovne korporacije, organizacije in denarni zavodi ne podpirali, bi tega šolstva sploh ne imeli. Dalje je sistem državnih dobav tako urejen, da obrtništvo sploh ne more priti v poštev, da se celo industrija večkrat ne more ali noče vzeti v po-

štev in to tudi ne napram tujim izdelkom — končno, kjer bi obrtništvo vendar moglo priti v poštev, tam si pa državna uprava uredi lastno delavnico ter izdeluje potrebščine v lastni režiji. Delo, ki bi absolutno pripadalo obrtništvu, dela država sama v svojem skromnem mnenju, da ji pride izdelek cenejši, kar pa gotovo ni res. Naj si le vzame za vzgled n. pr. državne premogokope, katere bi že rada prepustila v eksploatacijo privatnikom.

Kaj je torej obrtništvu storiti, da bodo naši državniki uvideli potrebo njega obstoja in razvoja?

Za sedaj je predvsem potrebno, da se za prihodnji obrtniški dan, t. j. 19. marca prihodnjega leta pripravi izdelan program naših zahtev, ter da nastopimo vsi enotno v obrambo naših pravic in zahtev napram državi, katere pa ne smejo izveneti samo iz egoističnih namenov, ampak tudi iz državne potrebe, morda bo to vendar kaj pomagalo. Vse to moramo pa sami storiti, ker obrtniki nimamo svojih poslancev.

Naše davčne zadeve.

Poročilo zborničnega konzulenta g. Frana Žagarja na obrtniškem shodu v Celju dne 23. avgusta t. l.

V naši javnosti so vedno bolj glasne pritožbe proti javnim bremenom. Dan na dan čujemo glasove, da Slovenci plačujemo na davkih več nego bi smeli po naši gospodarski moči.

Glavni povod za te pritožbe dajejo različni zakoni, ki so veljavni v posameznih pokrajinah. Mi smo žali-bog obremenjeni z dediščino stare Avstrije. Obremenjeni smo z zakoni, ki so usmerjeni na normalne razmere in ki torej ne računajo z devalvacijo valute, ki je nastopila v vojni in povojni dobi. Najbolj se to občuti pri dohodnini, ki se pobira po davčni lestvici, ki je veljala že v predvojni dobi in ki ne nalaga davkoplačevalcem samo iste dohodnine, kakor so jo pri enakih dohodkih plačevali v predvojni dobi, ampak izdatno povišano z raznimi pribitki, ki so se uveljavili v vojni in povojni dobi. Tako je plačal davkoplačevalec, ki je imel v l. 1914. na primer 60.000 K dohodkov — taki so bili le redko sejani v naših krajih — 2513 K dohodnine, v povojni dobi pa plača oni, ki ima toliko dohodkov poleg dohodnine 2513 K — h še 65% vojni pribitek 1633 » 45 . 30% linearni davek 1243 » 93 » invalidski davek 1512 » — » in remontno komorski pries 756 » — »

skupaj 7658 K 38 h

Davčna obremenitev znaša torej za 5145 K več nego v predvojni dobi.

Pri drugih davčnih vrstah pridejo izdatno v poštev za davčno obremenitev poleg državnih pribitkov in doklad tudi avtonomne doklade za kraje, občine, zdravstvena okrožja itd. Ravno v tem oziru je priobčila finančna delegacija v Ljubljani pred kratkim zanimivo statistiko. Po tej statistiki se je v letu 1924. pobralo na bivšem Kranjskem na 6,092.298 Din državnega davka 12,865.187 Din avtonomnih doklad. Pobiralo se je torej povprečno 200% doklade na državne davke. Neprimerno neugodnejši je v tem oziru položaj na bivšem Štajerskem. Tu se je pobralo na 5,063.596 Din skoraj štirikrat toliko doklad, to je 19,885.671 Din. Pobiralo se je torej povprečno 400% doklade, to se pravi, da se je za avtonomne korporacije pobralo štirikrat toliko davkov, nego je znašala podlaga za pobiranje avtonomnih doklad. V mnogo-

številnih občinah pa je šla obremenitev tudi preko tega povprečnega odstotka. V Ljubljanski in Mariborski oblasti je v celoti 2175 davčnih občin. V teh se je pobiralo . . . do 100 % doklade v 118 občinah

» 200 %	»	» 265	»
» 300 %	»	» 413	»
» 400 %	»	» 393	»
» 500 %	»	» 306	»
preko 500 %	»	» 680	»

Kaj tako občutna obremenitev pomeni za davkoplačevalca posebno glede hišnonajemninskega davka in posebne pridobnine, dokazuje dejstvo, da se n. pr. pri hišnonajemninskem davku izčrpa ves donos hiše pri 400 do 500% avtonomnih dokladah, pri posebni pridobnini pa se izčrpa ves bilančni donos že pri približno 300% dokladah, ker se v podlago za odmero posebne pridobnine všteta tudi v bilančnem letu plačani davki.

Prizadevanja gospodarskih krogov, predvsem zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, gredo v glavnem za tem, da se sedanji davki omilijo s tem, da se zniža davčna stopnja za hišnonajemninski davek, da se ukine pobiranje linearnega poviška na hišnonajemninski davek, na posebno pridobnino in na dohodnino, da se dohodninska davčna lestvica izpremeni v toliko, da se bo namesto v kronah brala v dinarjih in da se opusti pobiranje invalidskega davka na dohodnino, ki se pobira samo v nekaterih pokrajinah naše države, da se s tem vsaj deloma omili neenakomernost, ki jo povzroča pobiranje dohodnine. Prizadevali smo se nadalje, da se omili obremenitev, katero povzročajo avtonomne doklade. V tem oziru smo dosegli, da so se vsaj v nekaterih občinah avtonomne doklade diferencirale v prilog hišnonajemninskemu davku, in sicer v svo natančnostjo. Žal, da ravno v glavnih stvareh, to je glede dohodnine in linearnih poviškov, nismo dosegli kljub vsej podpori naših poslancev in uradnih organov zaželjenega uspeha. Trdno smo pričakovali, da se bodo davčna bremena olajšala z dvanajstinskima zakonoma, ki sta stopila v veljavo dne 1. aprila in 1. avgusta t. l. Žal, da smo se varali. S temi se naša davčna bremena niso ne le olajšala, ampak celo poostrila, kajti invalidski davek se je od 1. aprila t. l. dalje povišal na trojno dotedanjo izmero. Vrhutega se je uvedel nov davek na zaslužek ročnih delavcev, ki nadomešča za obdavčevanje zaslužka ročnih delavcev našo dohodnino. Davek na zaslužek telesnih delavcev se pobira od vseh telesnih delavcev, ki zaslužijo na leto preko 5000 Din in so stari preko 18 let, a ne preko 65 let v izmeri 3:3%. Ta davek pomeni za one, ki so plačevali že dosedaj dohodnino, olajšanje davčnega bremena. Tako je plačeval pomočnik-samec, ki zasluži na teden 350 Din, torej na leto 18.200 Din, dosedaj

1. dohodnine s pribitki	403 Din	13 p
2. invalidskega davka in remontno-komorskega pribitka	168	» — »
	589 Din	13 p

Po novem zakonu pa bo plačal 546 Din. Še večja pa je razlika pri ročnem delavcu, ki zasluži n. pr. na teden 500 Din, na leto torej 26.000 Din. Ta plača sedaj 1022 Din dohodnine, po novem pa bo plačal 858 Din. Čim večja je plača, tem večja je razlika v prilog delavca, ker je bila dosedanja dohodnina progresivna, sedanji davek pa se bo pobiral v stalnem odstotku 3:3%. Z novim davkom pa so prizadeti oni, ki dosedaj niso plačevali dohodnine, to je vsi oni, ki so zaslužili manj nego okrog 17.000 Din, ako so bili samci. Ti

vsj bodo v bodoče plačevali davek, ako so za to dani splošni pogoji davčne dolžnosti, to je višina zaslužka nad 5.000 Din in starost nad 18. in 65. letom.

Glede tega davka smo se postavili na stališče, da se mora izpremeniti v toliko, da davčna dolžnost ne bo odvisna samo od gornjih momentov, ampak naj bi se ravnala tudi po tem, ali bi bil delavec zavezan po dosedanjih predpisih plačevati dohodnino.

Z dosedanjim izenačenjem davčnih bremen sploh nimamo sreče. Posebno se to kaže pri davku na poslovni promet, ki se pobira v vsej državi. Ta davek davčno obremenitev ne izenačuje, ampak neenakomernost še povečuje, kajti zakon se izvaja jako neenakomerno po posameznih pokrajinah. V letu 1924. se ga je pobralo v Sloveniji približno 42 milijonov. Ker predstavlja Slovenija približno eno desetino gospodarske moči celokupne države, bi se ga moralo pobrati v vsej državi približno 420 milijonov dinarjev, pobralo se ga je pa 186 milijonov Din. To dokazuje, da se v drugih pokrajinah zakon o davku na poslovni promet ne izvaja z isto doslednostjo in natančnostjo nego se izvaja v Sloveniji. (Dalje prih.)

Zbor skupne obrtne zadruga v Ormožu.

Skupna obrtna zadruga v Ormožu je imela izredni občni zbor dne 2. avgusta 1925. v gostilni Banec. Zbora se je udeležilo precejšnje število članov.

K prvi točki dnevnega reda se je enoglasno sklenilo, da se zadruga strinja z ustanovitvijo nove zadruga oblačilnih strok za ormoški okraj. K drugi točki dnevnega reda, ki je vsebovala davčne zadeve, je poročal g. Rado Polak, tajnik trgovskega gremija, ter predsednik Trgovskega obrtnega društva v Ormožu. Po poročilu se je sprejela sledeča resolucija:

Obrtništvo, zbrano na občnem zboru Skupne obrtne zadruga v Ormožu dne 2. avgusta 1925., je na podlagi referata o davčnih bremenih, katera najbolj težijo obrtniški stan in ga ovirajo v napredku in produkciji, soglasno odobrilo sledeče:

Poslovni prometni davek naj se na rokodelske obrti odpravi. Prvotni in glavni namen tega davka je, da se ž njim obremenja promet, ne pa produkcija. Zahteva, da se promet obrtniškega rokodelca oprosti tega davka, je najmanj v isti meri upravičena, kakor je upravičeno, da je kmet oproščen tega davka glede svojih poljedelskih proizvodov.

Čisto neutemeljena in krivična pa je razlaga pojma «mali obrt», ki bi naj bil tega davka prost, v razpisu finančnega ministra od 27. decembra 1923, br. 32.178, ker veže oprostitev med drugim tudi na pogoj, da obrtnik nima odprtega poslovnega lokala in ne plačuje neposrednega davka na obrt. Upravičenih obrtnikov, pri katerih bi bili podani taki pogoji, v Sloveniji sploh ni. Pač pa so podani pri obrtnikih, ki izvršujejo obrt neupravičeno (šušmarjih). S takimi določbami se dvakratno udarja legitimnega obrtnika, ker se ga na eni strani obremenja z davkom, na drugi strani pa se stavljajo pod posebno zakonito zaščito nelegitimni obrtniki, ki so njegovi največji škodljivci in najnevarnejši konkurenti.

Za odmerjenje osebne dohodarine naj se vendar enkrat spremeni davčna lestvica iz davno opravljene kronske veljave v dinarsko valuto.

Eksistenčni minimum, ki bi po razmerju draginskega indeksa (100—200) moral namesto predvojnih K 1.600, — danes znašati najmanj Din 32.000, —, naj

se določi saj na Din 20.000,— tako, da bodo najmanjši in najrevnejši obrtniki rešeni dvojnega obdačenja svojega trdega zaslužka (z dohodarino in pridobnino).

2% davek na ročno delo ni v bistvu nič drugega nego dohodninski davek. Zaradi tega se mora dosledno tudi za odmero tega davka določiti eksistenčni minimum jednako kakor za odmero osebne dohodnine.

Strogost davčnih oblastev v Sloveniji pri izterjevanju davkov vzbuja med prebivalstvom največjo nevoljo. Slovenija je po objavljenih poročilih plačala v dvoletju 1923/24 samo na neposrednih državnih davkih okroglo Din 85.000.000, t. j. 74% več, kakor se je zahtevalo s proračuni. Taka strogost je v očigled dejstvu, da naša pokrajina itak že vsled obstoječih avstrijskih davčnih predpisov največ trpi pod davčnimi bremenmi, zelo neumestna. Apeliramo na davčna oblastva in g. finančnega delegata dr. Šavnika, da upoštevajo neugodni položaj gospodarskih stanov in se držijo pri odmeri in izterjevanju davkov saj v isti meri državnih proračunov kakor davčne oblasti v Srbiji, katere so pri mnogo višjem proračunu v istem razdobju prekoračile proračunske postavke komaj za Din 1.000.000.—.

Kriza v dimnikarski obrti.

V Sloveniji, osobito pa v področju mariborske oblasti, stoji dimnikarska obrt pred zelo težko krizo. Od preobrata se je podelilo v mariborski oblasti okoli 14 novih dimnikarskih koncesij. Ker se pa sploh pri nas zelo malo zida in se s tem tudi ni povečal delokrog posameznih dimnikarskih mojstrov, trpi večina radi skrajšanja svojega delokroga. Tako je prišlo, da dimnikarski mojster dela sam, le k večjemu z enim vajencem, skoraj nikjer pa, da bi lahko delal z večjim številom pomočnikov.

Vsi bodo priznali, da je dimnikarska obrt zelo naporno delo, katero lahko dimnikarski mojster izvršuje dejansko samo do gotove dobe svojega življenja. Zato je neobhodno potrebno, da se mu zasigura eksistenčna možnost tudi za to dobo, in isto tudi, ako mojster popreje umre, za vdovo. Tako je vsaj v drugih delih naše države.

Prizadeti dimnikarski mojstri in vdove se obračajo na merodajne obrtne oblasti proseč, da bi se postopalo vsekakor previdno pri podeljevanju dimnikarskih koncesij, in če se podeli nova koncesija, naj se podeli samo tam, kjer je lokalna potreba za to in se s tem tudi zasigura kolikor mogoče eksistenčna možnost dotičnega mojstra.

Hrvaški tesarski mojstri in izvrševanje tesarskih del v Sloveniji.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je glede upravičenosti hrvaških tesarskih mojstrov za izvrševanje tesarskih del v Sloveniji dala neki obrtni oblasti naslednjo načelno izjavo:

Za izvrševanje tesarskega stavbnega obrta v Sloveniji so merodajni predpisi v Sloveniji veljavnega stavbnega zakona iz leta 1893. ter obrtnega reda.

Tesarski mojstri iz Hrvatske, ki imajo obrtovnico hrvaških oblasti za izvrševanje tesarskih del brez omejitve na kakovost del in na določen kraj, smejo izvrševati taka tesarska dela tudi v Sloveniji, a

samo, če so bili v to posebe naročeni in pozvani. Ako ne delajo po naročilu v vsakem konkretnem primeru s svojega sedeža na Hrvatskem, marveč si dejansko ustvarijo sedež tudi v Sloveniji ter odtod iščejo in sprejemajo naročila, morajo prijaviti podružnico ali glavno obratovališče tudi za Slovenijo ter izposlovati od tukajšnjih oblasti tozadevno koncesijo.

Če pa ima tesarski mojster obrtovnico hrvaške obrtne oblasti, glasečo se na manjša tesarska dela, gre za omejen obseg tesarskih del, kakor ga podobno imajo tesarski mojstri z omejeno koncesijo v Sloveniji. Ti tesarski mojstri so po zakonu omejeni glede del na manjša dela in glede okoliša, kjer smejo izvrševati taka dela, na kraje, katere koncesijska listina izrečno navaja. Omejena tesarska koncesija brez omejitve na kak določen okoliš je v področju Slovenije zakonito nemogoča. Iz tega razloga ne sme tesarski mojster z omejeno tesarsko koncesijo iz Hrvatske, tudi če je naročen, izvrševati v Sloveniji nikakih tesarskih del. To bi mogel samo, če bi imel omejeno tesarsko koncesijo, izdano od naših oblasti in samo za kraje, ki jih koncesija izrečno navaja.

Razno.

Obrtniški dan. Občeslovensko obrtno društvo v Celju je razposlalo obrtnim društvom v Sloveniji okrožnico v zadevi obrtniškega praznika in navedlo podrobneje, kako si ga zamišlja. V ta namen je nameravalo sklicati 6. septembra sestanek delegatov, ki je pa moral izostati, ker je odgovorilo le troje društev. Tako omalovaževanje je vse graje vredno. Vidi se, kako malo je v naših vrstah stanovske zavednosti. Ni se tedaj čuditi, da zaznamujemo, kadar gre za obrtniške interese, tako malo uspehov. Na obrtniškem zborovanju v Celju, dne 23. avgusta, kjer je bilo zastopanih deset društev, se je izrazila želja, naj bi se vsakoletni obrtniški praznik, obvezen za Slovenijo, vršil 19. marca. Radi tega prosi celjsko občeslov. obrtno društvo zlasti ona društva, ki 23. avgusta niso bila zastopana, a tudi niso poslala zadevnih izjav, da do 30. septembra t. l. sporoče svoje mnenje. Društva, ki na okrožnico ne bodo odgovorila, se bodo smatrala, da se s predlogom strinjajo. Obrtniški shod 4. oktobra v Trbovljah pa naj končno veljavno proglasi 19. marec za obrtniški praznik. Mislimo, da je ravno obrtništvu najbolj potrebno, da dá viden izraz svoje moči. Na jasen način naj poudari, da je gospodarski razvoj države v ogromni meri odvisen od obrtništvu. Slej ko prej moramo stremeti za tem, da se tak skupni praznik priredi istočasno v vsej državi. Na tak dan in na ta način obrtništvu najlaže uveljavi svoje zahteve, odnosno ustvari moč, da se odpravi marsikaj, kar danes obrtniški stan tako teži.

Pomočniška preizkušnja ključavničarskih vajencev. Dne 6. septembra je polagalo 14 ključavničarskih vajencev pomočniško preizkušnjo v delavnici ključavničarskega mojstra gospoda Josipa Weibla pod predsedstvom načelnika te zadruga gospoda Ivana Breskvarja. Vajenci so najprej pokazali svoje lastnoročne izdelke, nato pa izdelali nekaj predmetov, ki spadajo v njihov obrt, tako da je ocenjevalna komisija presojala tudi praktično stran vajenčeve ročnosti. Po končanem izdelku so vajenci izvršili tudi nekaj kalkulacij iz svoje stroke. — Zadruga je povabila k tej preizkušnji tudi zastopnika obrtnonadalje-

valne šole za stavbni obrt. Gospod učitelj Alojzij Počnik je prav z zanimanjem sledil tej preizkušnji in predlagal, naj bi se odslej vršili pismeni izpiti v šoli, kjer je bolj prikladen prostor za to, praktični pa v delavnici. Ta predlog prav z veseljem pozdravljamo, saj nam je tako zagotovljeno uspešno skupno delo šole z mojstri, kar bo v korist našim vajencem in v prospeli našemu obrtništvu. Ostalim zadrugam pa prav toplo priporočamo, naj povabijo k pomočniškim preizkušnjam tudi zastopnika obrtnonadaljevalne šole.

Zveza obrtnih društev za Slovenijo v Celju ima svoj občni zbor v nedeljo 4. oktobra ob 10. uri dopoldne v Trbovljah. Dnevni red: 1.) poročilo predsednika, 2.) poročilo blagajnika, 3.) proračun za bodoče poslovno leto, 4.) volitve, 5.) slučajnosti. Nadejamo se, da bodo v Zvezi včlanjena društva radevolje odposlala svoje delegate, ki bodo ta dan imeli priliko, staviti nasvete, da pride Zveza končno do veljave in onega pomena, kakršen pritiče obrtniškiemu stanu, ki je za državo eminentne važnosti. Zveza je prosila ministrstvo za promet za znižano vožnjo. Ako bo dovoljena, bodo društva pravčasno obveščena. — Popoldne se vrši veliko obrtniško zborovanje. Ves aranžma je poverjen obrtnemu društvu v Trbovljah, ki bo določilo tudi prostor shoda in uro. — Upravičeno se pričakuje, da se bo obrtnišvo Slovenije polnoštevilno odzvalo in z veseljem pohitelo 4. oktobra na shod v Trbovlje.

Zadruga krojačev, krojačic in sorodnih obrtov v Ljubljani objavlja, da se vrši prihodnja pomočniška preizkušnja tekom meseca oktobra. Vajenci in pomočniki, ki se hočejo udeležiti te preizkušnje, naj vložijo prošnje za pristopitev k preizkušnji najkasneje do konca meseca septembra t.l. Prošnje morajo biti opremljene z učno pogodbo, odhodnim izpričevalom obrtnonadaljevalne šole in potrdilom učnega mojstra, da je vajenec učno dobo v redu dovršil.

Poročilo o obrtnoknjigovodskem tečaju v Celju. Za obiskovanje se je priglasilo 30 gospodov in 6 dam iz obrtnišva; tečaj je obiskovalo 24 gospodov in 6 dam, in sicer zelo redno 21 gospodov in 6 dam, redno pa 3 gospodje. — Čas predavanja se je določil trikrat tedensko po 1½ ure; v vsem je bilo 26½ učnih ur, in sicer v času od 1. julija do 12. avgusta v učni sobi okoliške šole. — Obravnavalo se je poslovanje v malem in srednjem obrtu; predvsem so se seznanili obiskovalci s pomenom in namenom posameznih knjig obrtnega knjigovodstva, nato se je pogovorilo natanko in podrobno poslovanje v malem obrtu s primernimi vknjižbami; za srednji obrt se je v šoli skupno izdelal praktičen dvo-mesečni poslovni dogodek iz mizarskega obrta z začetnim in končnim popisom imovine. Ob koncu tega dvo-mesečnega poslovanja se je doprinesel dokaz za resničnost poslovanja. — Posebna pozornost se je posvečala nauku o obrtni kalkulaciji in določitvi odstotka za režijske stroške. Izdelale so se kalkulacije iz mizarskega, kleparskega in čevlarskega obrta. — Obiskovalci so sledili poučevanju z največjim zanimanjem; pismena dela in vknjiževanje v različne poslovne knjige so izvrševali s posebno pozornostjo v zelo lepi zunanji obliki. — Sodelovanje pri pouku od strani obiskovalcev je bilo zelo živahno. Mnoga umestna vprašanja na učitelja so omogočila temeljito razlaganje in umevanje snovi. Poučevati je bilo zanimivo in je bil uspeh pouka po učiteljevi presoji nad pričakovanje zadovoljiv. — Zanimanje za pouk pri obiskovalcih je bilo skozi napeto. Namen tečaja se je v polni meri posrečil. Poučeval je učitelj g. Makso Wudler, kateremu so i udeleženci tečaja i Občeslovensko

obrtno društvo na poseben način izkazali svojo globoko zahvalo za njegov izredni trud. — Tečaj je organiziral Urad za pospeševanje obrta v Celju, finansiralo pa ga je Občeslovensko obrtno društvo, kateremu je g. veliki župan mariborske oblasti v to svrhu naklonil znatno podporo, za kar mu bodi tudi tem potom izrečena prisrčna zahvala celjskega obrtnišva.

Izterjavanje davkov. Mariborske gospodarske institucije: Trgovski gremij, Zveza obrtnih zadrug, Zveza industrijev, Slovensko trgovsko društvo, Slovensko obrtno društvo itd. so se po izvršenem sestanku obrnile s pismeno vlogo na Delegacijo ministrstva financ v Ljubljani s prošnjo za podaljšanje do 10. septembra izdanega roka za izterjanje vseh zaostalih davkov vsaj za en mesec. Vloga utemeljuje po soglasni izjavi vseh pridobitnih krogov svoj korak s skrajno mrtvo poletno sezono in skoro popolno stagnacijo v trgovini, obrtu in industriji ter je vsled tega v odrejenem roku poravnava tako ogromnih davčnih obveznosti brez katastrof popolnoma nemogoča.

Znižane vožnje za izlete dijakov, vajencev i. dr. Pred par leti se je dovolilo, da so se smeli voziti po železnicah šolski otroci, kakor gojenci in gojenke raznih od države priznanih učnih zavodov na diskuzije proti plačilu četrtinske vožnje. Bila pa je tej naredbi dodana klavzula, da mora vodja izleta plačati polovično vožnjo. Da je bilo to nepravilno, je razumljivo, kajti s tem se obremenijo človek, ki se žrtvuje v korist kulturnemu razvoju naroda, če se pelje, da vidi razne industrijske in kulturne naprave ter obenem pokaže naše z naravnimi krasotami bogato obdarjene kraje. S tem je že v mladosti naš naraščaj spoznal našo lepo domovino, katero potem tembolj ljubi. Soglasno tedaj veljavnim predpisom so se dobile olajšave s prijavo vsaj 48 ur pred odhodom pri izhodni postaji. Toda kakor se pri nas suče vsa politika z neverjetno hitrostjo, ki prinaša po navadi vedno le slabše namesto boljšega, tako se je tudi tu zasukala in omejila navedena odredba in se po novih določenih onemogočajo izleti po znižani ceni, ker se mora za vsak tak izlet poprej zaprositi prometno ministrstvo za dovoljenje. Trdi se celo, da se v bodoče sploh ne bodo dovoljevale četrtinske vožnje. S takimi neprestanimi izpremembami in odredbami se spravljajo uradništvo in zavodi v zmoto in neprilike. Priznati je treba, da oni činitelji, ki so skovali to novo odredbo, niso dobri politiki, pa bodisi vzeto z gospodarskega ali kulturnega vidika. Z gospodarskega vidika zaradi tega, ker ne bo po novi odredbi več mnogo takih izletov in bo s tem odpadel železniški upravi znaten dohodek. S kulturnega vidika pa je to odredbo skrajno obsojati zaradi tega, ker ne bo več imel naš naraščaj v dosedanji meri prilike, da si ogleda našo lepo domovino, kakor je to mogel do sedaj. Dolžnost narodnih poslancev je, da se za stvar zavzamejo in dosežejo, da se bivša naredba, ki je omogočala četrtinsko vožnjo za šole in zavode, zopet vzpostavi. — I v a n B i z j a k.

Skrajšan kadrski rok za dijake trgovskih šol. Ministrstvo za vojno in mornarico je odredilo, da smejo dijaki trgovskih šol odslužiti skrajšan kadrski rok.

Znižanje obrestne mere? Vsled vedno naraščajoče vrednosti dinarja se je poživila zmisel za varčevanje, hranilne vloge se dvigajo in banke razpolagajo z vedno večjimi gotovinskimi sredstvi, ker marsikdo ne obnavlja svoje zaloge po razprodaji v polnem obsegu, ampak vsled sigurnejšega in po navadi večjega dobička nalaga svoj denar v denarnih zavodih. Zaradi tega niso bile banke nikdar likvidnejše nego so danes in imajo na žiroračunu pri Narodni banki ogromne vsote. Obrestna mera hranilnih vlog pri bankah se je vsled tega znižala na 5 do 6%.

Znižala se je tudi obrestna mera za vezane vloge. Kljub temu dotok hranilnih vlog in plodonosnih naložb še vedno narašča. Po znižanju obrestne mere za vloge naj bi sedaj prišlo na vrsto znižanje obrestne mere za posojila, ker so nekateri denarni zavodi pasivne obresti spričo opisanega položaja na denarnem trgu že izdatno znižali.

Trgovanje z zlatim denarjem. Minister financ je na razna na generalni inspektorat naslovljena vprašanja, je-li trgovina s trdim zlatim denarjem (napoleonori, angleškimi funti itd.) prosta, z ozirom na dejstvo, da je uradni kurz pogosto višji nego kurz na tržišču in da se po zakonu o splošni carinski tarifi morejo plačevati carina in sporedne takse v zlatem denarju, zaradi večjega dotoka zlata iz inozemstva odločil, da je trgovanje s trdim zlatim denarjem: napoleonori, angleškimi funti, turškimi lirami in drugimi zlatniki smatrati za trgovanje z valuto, vsled česar je glede trgovanja z zlatom postopati kakor z vsako drugo valuto.

Razvoj fabrikacije sode. Soda, kdo je ne pozna, one bele snovi v kristalih, ki jo rabimo danes v vseh panogah življenja, od veletovarne do malega gospodinjstva. Kajti za izdelovanje papirja, mila, farmacevtskih izdelkov itd. je danes soda neobhodno potrebna. Prvotno so pridobivali sodo v naravi, iz natronskih jezer spodnjega Egipta, iz delte Nila, iz natronskih pridobivališč pri Debrecinu na Madžarskem. Leta 1820. je Egipt izvozil okrog 200.000 centov sode. Vendar pa z napredujočo industrijalizacijo ta vir ni več zadostoval. Prišel je bil čas, ko so morali prizadeti krogi misliti na umetno izdelovanje te prevažne snovi. Francoz Nikolaj Leblanc, po poklicu zdravnik, se je lotil te naloge in je sklenil poizkusiti pridobivanje sode iz navadne morske soli. V tedanji dobi pa se je zdela ta naloga radi solne kisline, ki jo vsebuje morska sol, skoro nemogoča. Potom duhovite spojivke soli z žvepleno kislino je dobil solno kislino in Glauberjevo sol. Iz slednje pa je dobil čisto vodo. Ta resnično duhoviti in genialni način izdelovanja se je razširil po vsem svetu, kjerkoli se nahaja industrija. Velike skrbi so sicer delali odpadki, namreč solna kislina in kalcijev sulfid. Vendar pa je ravno ta okoliščina prisilila industrijo, da je našla nova pota in nove načine, te neuporabljive stranske pro-

dukte na novo uporabiti. Iz tega se je razvila nova industrija in novi viri bogastva. Žal pa izumitelj in osnoveatelj te «zlate jame» ni želel uspeha svojega dela. Njegova okolica mu je skušala stvar kolikor mogoče onemogočiti. Godilo se mu je kot Stephensonu, Fultonu in drugim ljudem, ki so bili po duhu nad nivojem svojega časa, a niso mogli proti masi nič opraviti. In tako moramo v sramoto človeštva napisati, da je francoska akademija znanosti, ki je razpisala za izdelovanje umetne sode nagrado, duhovitemu Leblancu nagrado odrekla. Nihče se ni zanimal za ta izum in leta 1806. je umrl, potrni na duši in telesu v ubožnici. Žalostna, a le prepogosta usoda izumitelja. — Večjo srečo je imel Belgijec Ernest Solvay, ustvaritelj današnjega svetovnega soda-monopola. Namesto Leblancovega načina je uporabljal način amoniaka in sode. Preden je uveljavil svoj izum, je imel trd, neizprosni boj proti Leblanc-sodi, ki je imela svoj sedež na Angleškem, ker se, kot že prej omenjeno, na Francoskem za izum ni nihče zanimal. Solvay je «selfmademan» samouk in je človek tiste vrste, iz katere nastanejo Vanderbilti, Fordi, Edisoni, Kruppi itd. V kemično stran njegovega načina se nočemo spuščati, ker je kompliciran in nas končno tudi ne zanima. Leta 1863. je izdeloval Solvay komaj 300.000 kg sode letno, sistem Leblanc pa najmanj desetkratno množino. Danes leže razmere narobe. In celo na Angleškem si je pridobil Solvay tla in ima danes tam pet tovarn. Važni so danes odpadki te amoniak-soda-industrije kot umetna gnojila.

Za konzorcij «Obrtnega Vestnika» *Engelbert Franchetti.*
Urednik *Engelbert Franchetti.*

Za Delniško tiskarno, d. d. v Ljubljani, *H. Brandt.*

IGN. ŽARGI

„pri nizki ceni“
LJUBLJANA

Sv. Petra cesta št. 3

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in kravatami na debelo in drobno. Potrebščine za krojače in šivilje.

ANT. KRISPER, Ljubljana

MESTNI TRG ŠTEV. 26

Trgovina z galanterijskim blagom

Tovarna čevljev itd.

Skrbno izdelovane

Preobleke

Najnižje cene!

L. MIKUŠ

tvornica dežnikov

LJUBLJANA

Mestni trg št. 25.

Največji izbor

Popravila

Najnižje cene!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:

Din 50.000.000.--

Skupne rezerve: okrog

Din 10.000.000.--

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice
Celje
Crnomelj
Kranj

Logatec
Maribor
Metković
Novi Sad
Trst

Ptuj
Sarajevo
Split
Gorica

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503
in 504

**Priporoča se za vse
bančne posle**

Tovariši rokodelci!

Če Vam je treba oddiha in mirnega počitka, obiščite biser našega Jadrana, lepo mesto obkroženo parkom južne vegetacije; naš

Novi eno izmed prvih in najlepših kopališč naše riviere

Mesto čisto in zdravo, morje bistro, tla kopališča kakor tudi samo obrežje je pokrito z najfinejšim peskom. Hrana in stanovanje 50 Din.

Prijave sprejema Organizacija S. H. O. v Novem vinskem na tajnika: **A. Mihaljevića, brivca.**

ORIENT

d. z o. z.

tovarna olj. barv, firnežev in lakov

Slomškova ulica št. 19

LJUBLJANA

Vodmat pri Ljubljani

Prodajalna na drobno: Miklošičeva cesta 4
nasproti frančiškanske cerkve.

Obrtna banka v Ljubljani

Centrala:

Kongresni trg št. 4

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu v Ljubljani
št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50

(v lastnem poslopu).

Brzozjavni naslov: Kredit Ljubljana.

Telefon št. 40, 457, 805 in 806.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z. v Ljubljani

Mestni trg števil. 6.

ker ima že nad

10,000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestujejo najugodneje.

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam